

Plan mot kränkande behandling för Lindens förskola, Alingsås kommun 22/23

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2022-XX-XX

Diarienummer:-2022.225 BUN

Gäller för: Lindens förskolan

Giltighetstid: Verksamhetsår 22/23

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

Förskolan arbetar aktivt för att alla barn ska bli lyssnade till, att alla barn har rätt att uttrycka sig och ges förutsättningar att utvecklas utifrån sina förmågor. Inget barn ska bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyren), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Här följer en beskrivning av hur vi kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola.

På Lindens förskola arbetar vi kontinuerligt med värdegrund för att upprätthålla en trygg kultur på förskolan där allas lika värde ska genomsyra arbetet. Från det att barnen introduceras i förskolans kontext tolkar och omsätter vi värdegrunden i vardagen tillsammans med barnen, till dess att de lämnar förskolan för skolans kontext.

Vi pedagoger reflekterar tillsammans hur vi förhåller oss och bemöter alla barn. Vi antar ett normkritiskt perspektiv för att synliggöra vilka normer vi kan tolka och uppfatta.

Vi planerar för hur vi kan stötta barnen i arbetet med att stärka respekten för allas lika värde, för att också omsätta i praktiken. Vi följer upp arbetet genom reflektion, vi utvärderar fortlöpande för att se vilka strategier och metoder som fungerat eller behöver få extra fokus.

För att bemöta den mångfald av barn som vi har i vår verksamhet och stärka kommunikationen, lägger vi ett stort fokus på arbetet med TAKK och bildstöd. Varje avdelning kartlägger vad den specifika barngruppen behöver utifrån värdegrundsarbetet. Vi följer upp arbetet genom veckoreflektioner och delanalyser där vi reflekterar och planerar fortlöpande för att få syn på vilka strategier och metoder vi behöver arbeta vidare med.

Vi upprätthåller en lärmiljö som främjar barnens olika kommunikativa förmågor, samt skapar en tillgänglig miljö för alla barns möjligheter till utforskande och lärande.

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet

Närvarande, lyhörda och inlyssnande vuxna skapar förutsättningar för att tolka barnens olika uttryck, både verbala och kroppsliga. Genom att ställa nyfikna frågor, vara aktiva och uppmärksamma på barnens upplevelser kan vi ta tillvara på det som barnen uttrycker vilket skapar förutsättningar för delaktighet i förskolans olika sammanhang.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Planen finns tillgänglig på respektive avdelning, och information om planen delges till vårdnadshavare när den är uppdaterad, på höstens möte för vårdnadshavare samt vid inskolning av nya barn i verksamheten. Vårdnadshavarnas frågor kring specifika situationer eller händelser som kan uppstå i den dagliga verksamheten tas om hand av pedagogerna. Vårdnadshavarna får, genom GR-enkäten som skickas ut i början av året, göra sin röst hörd kring de frågor som berör innehållet i denna plan.

Personalens delaktighet

Förskolans pedagoger går igenom och utvärderar årets prioriterade mål och åtgärder under höstterminen. Varje avdelning kartlägger och gör en analys under höstterminen för att upptäcka och synliggöra risker där diskriminering och kränkningar kan ske. Respektive avdelning delger sina kollegor kartläggning och analys, för att sedan reflektera och lyfta fram vilka som är årets gemensamma prioriterade mål och aktiva åtgärder för förskolan. Planen följs sedan upp kontinuerligt i verksamheten och förankras i våra delanalyser, tre per termin.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål från föregående läsår	Trygg kompiskultur
Aktiva åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> - Kompisveckor - Närvarande och stöttande pedagoger - Värdegrundsarbetet; hur vill vi vara mot varandra? - Jobba med integritet; "Stopp min kropp"
Resultat	<p>- Kompisveckor har avdelningarna arbetat med på skilda sätt utifrån ålder. Upplevelsen är att dessa veckor har bidragit till en god kompiskultur. Vi har uppmärksammat hur de äldre barnen pratar till exempel med varandra i större utsträckning om sina känslor och upplevelser under dessa veckor.</p> <p>-Varje avdelning har arbetat med att vara närvarande och stötta barnen i deras kommunikation till varandra för att bygga upp en trygg kompiskultur. Detta bidrar till att vi kunnat stötta barnen i deras kommunikation. Vi ser att barnen tillägnat sig kunskaper och erfarenheter som de använder i sitt möte med varandra så som att säga nej eller stopp när något inte känns bra, eller att de kommer på lösningar av problem som de fått hjälp med tidigare.</p> <p>-Värdegrundsarbetet är ett ständigt pågående arbete, och dagligen pratar vi om/visar hur vi ska vara mot varandra. Vi ser, hör och upplever att barnen uppmärksammar hur vi ska vara mot varandra då de genom handlingar och ord är måna om varandra. Vi ser också att detta arbete är lättare för barnen när de är indelade i mindre sammanhang och har färre individer, färre kontakter de behöver samspela med.</p> <p>-"Stopp min kropp" ser vi har gett resultat då barnen, oavsett ålder, kön, etnicitet, har kunnat visa "stopphanden" för att markera sin integritet.</p>
Analys	Vi ser och upplever att vissa metoder och strategier är mer gynnsamma än andra. Att

	<p>använda begreppet "Stopp" och "Stopphanden" ser vi ger goda resultat oavsett ålder, kön eller etnicitet. Ett "språk" som alla kan använda sig utav för att markera sin integritet.</p> <p>Utifrån resultatet blir det också tydligt att det är lättare för barnen att samspela, komma överens och lösa konflikter i sammanhang med färre barn, färre kontakter. Det blir också lättare för oss pedagoger att uppmärksamma och stötta barnen i deras kommunikation med varandra.</p>
--	--

Mål från föregående läsår	Trygg utomhusmiljö
Aktiva åtgärder	Vi har utformat en plan över pedagogernas placering på gården. Varje område ska ha tillsyn för att främja och förebygga risken för kränkningar.
Resultat	Vi upplever att vi haft en god överblick och delvis kunnat förebygga kränkningar genom att vara närvarande och stötta barnen i deras kommunikation och samspel med varandra. Vi upplever däremot att vi blivit låsta vid en placering, och därav inte varit så följsamma och delaktiga i barnens olika aktiviteter som vi önskat.
Analys	Åtgärderna bidrog till att vi kunnat förhindra kränkningar, men att vi blivit "låsta" vid våra positioner.

Mål från föregående läsår	Förhindra diskriminering på grund av kön.
Aktiva åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> - Närvarande vuxna som utmanar barnens normer - Pedagoger planerar och undervisar om olikheter, och tar med sig reflektionen om hur vi kan bryta traditionella könsmonster - Uppmuntrar olika aktiviteter oavsett kön
Resultat	Upplevelsen är att vi låter barnen välja aktiviteter fritt i verksamheten utan en tanke på kön. Barnen får ha inflytande utifrån sina intressen och behov och ingen värdering läggs på barnets kön.
Analys	Reflektionen bland oss pedagoger landade i att vi

	ser på barnen utifrån deras intressen och behov. Dock kan detta leda till att barnen "faller in" i traditionella könsmonster, och att vi då inte utmanar barnen utifrån ett normkritiskt perspektiv.
--	--

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas utan att diskrimineras av andras normer och föreställningar.

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling

Kartläggning av Risker

Kränkande beteenden, som att knuffas, säga nedvärderande ord, när pedagoger inte är tillräckligt närvarande för att uppmärksamma beteendet.

Analys

Vad beror risken på? Risken blir större vid tillfällen under dagen då barnen vistas i större sammanhang, och pedagoger inte har möjlighet att upptäcka eller förhindra kränkning.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Kön

Kartläggning av risker

Vi bekräftar och synliggör inte barn som bryter mot normer, exempelvis utifrån traditionella könsmonster.

Analys

Vad beror riskerna på? - Vi ser på barnen utifrån behov och intressen, och riskerar därmed att inte synliggöra/lyfta barn som bryter mot normer. Detta i sin tur kan bidra till att vi förstärker traditionella könsmonster.

Könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

Att vi inte lyfter olikheter och mångfald tillräckligt i förhållande till könsidentitet och könsuttryck

Analys

Vad beror risken på? När vi lyfter olikheter och mångfald handlar innehållet eller exemplen många gånger om kulturella skillnader, såsom att vi ser olika ut i vår hud för att vi kommer ifrån olika länder. Detta kan bidra till okunskap hos barnen när de möter ett barn som går emot deras normer i förhållande till könsidentitet och könsuttryck.

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

Okunskap hos pedagogerna i mötet med barn och vårdnadshavare med kulturella olikheter som kan leda till missförstånd och brist i kommunikationen.

Analys

Bristande kunskap och tillgänglighet av resurser såsom tolk, personal och material kan hämma pedagogerna att möta olika kulturer och vårdnadshavare med olika etniska tillhörigheter. Mötet kan leda till att båda parter känner en språklig sårbarhet och inte kan kommunicera med varandra i olika sammanhang.

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

Högtider utifrån religion och annan trosuppfattning uppmärksammas olika mycket i verksamheten.

Analys

Vad beror risken på? Verksamheterna idag är mångkulturella, och att hitta en balans i hur olika högtider ska uppmärksammas kan vara svårt.

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

Att barn med funktionsvariationer behöver anpassa sig till verksamheten.

Analys

Vad beror risken på? Oavsett om barn har funktionsvariationer eller inte finns en risk i att de förväntas klara olika aktiviteter, eller möta miljön i verksamheten på ett liknande sätt. Det blir då tydligt och utpekande för de barn som inte klarar det. Att lyfta olikheter, att det är okej att exempelvis inte sitta still vid samlingar, kan bidra till att normalisera ett beteende och inte bli utpekande.

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

Barn och vuxna reagerar på ett nedvärderande sätt om de exempelvis börjar ett barn på förskolan som har vårdnadshavare av samma kön.

Analys

Vad beror risken på? Okunskap om samhällets olika familjekonstellationer.

Ålder

Kartläggning av risker

Vuxna och andra barn tenderar att ta beslut för de yngre barnen som inte har det verbala språket än.

Analys

Vad beror risken på? Oförmåga att läsa av barns olika sätt att uttrycka sig. De verbala barnet gör sig förstådda genom språk och kroppsspråk, medan de yngsta främst har sitt kroppsspråk. Det kan leda till en maktobalans där de yngstas "röster" väger mindre än de äldre barnen med verbalt språk.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

Mål 1	Trygg utomhusmiljö
Aktiva åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> - Placering av pedagoger vid utomhusvistelsen - Färre barn på gården samtidigt
När? Ansvarig	<ul style="list-style-type: none"> - Alla pedagoger tar ansvar för att åtgärder följs dagligen. Gården är indelad i tre områden där tre pedagoger vid utevistelse är utplacerade för att skapa en god överblick för dessa områden. Resterande pedagoger cirkulerar på gården. - Varje avdelning delar in barnen i mindre sammanhang genom att lämna gården för utflykt eller skiftar mellan att ha barnen inne och ute.
Uppföljning (Unikum?)	<ul style="list-style-type: none"> - Målet utvärderas kontinuerligt genom dialog

	samt vid LLT/husmöte? en gång i månaden.
Mål 2	Struktur för att skapa mindre sammanhang större delen av dagen
Aktiva åtgärder	- Planera och etablera en struktur över dagen genom en arbetsgrupp som kollar över
När? Ansvarig	- Januari, arbetsgruppen består av en pedagog per avdelning.
Uppföljning	- Gruppen stämmer av första måndagen varje månad.
Mål 3	Förhindra att någon blir diskriminerad på grund av funktionsvariation
Aktiva åtgärder	- Lyfta olikheter - Olika anpassningar - Widget, bildstöd
När? Ansvarig	Varje arbetslag arbetar med att lyfta olikheter utifrån sin barngrupp, gör de anpassningar som behövs samt uppdaterar sina bildstöd utifrån barngruppens behov.
Uppföljning	I delanalyserna.

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkts eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagen rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/SpacesStore/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande%20behandling%20191218.pdf?a=true>

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:

Rektor 0322 - 61 6046

Avdelningar

Solen: 0734 155024

Stjärnan: 0734 155022

Lilla Björnen: 0733 479343

Månen: 0734 155023

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)